

Handläggare:
Camilla Jönsson
08-214931
Camilla.jonsson@ssnf.org

2015-09-18

Remissvar
Dnr: UD2015/267/FIM

Dnr: UD2015/267/FIM
Utrikesdepartementet
Enheten för främjande och EU:s inre marknad
103 39 Stockholm
imremiss@gov.se
ud.registrator@regeringskansliet.se

Remissvar gällande - En strategi för en inre digital marknad i Europa

Stadsnätetsföreningen tackar för att vi har beretts tillfälle att lämna ett remissvar gällande en strategi för en inre digital marknad i Europa. I vårt remissvar kommer vi endast yttra oss om områden som rör våra medlemmar.

Svenska Stadsnätetsföreningen är en intresseorganisation för bredbandsbranschen med fokus på stadsnäten och som organiserar 154 stadsnät och 124 leverantörer av tjänster och utrustning inom bredbandsområdet. Föreningen företräder därmed en absolut majoritet av de aktörer som aktivt investerar i ny modern infrastruktur för bredband i Sverige.

Yttrandet

Bakgrund

Sverige har en area på 449 964 km² och är därmed det storleksmässigt femte största landet i Europa och har en befolkning på över 9,7 miljoner människor. Befolkningstätheten är låg med endast 21 invånare per km², vilket motsvarar det 157:e högsta befolkningstätheten¹. Stadsnätetsföreningen har medlemmar i hela Sverige som dels verkar i stora städer, dels verkar enligt EU:s egna definition i extrem glesbygd. Trots detta har en stor andel av hushållen och företagen tillgång till fiber, en andel som fortsätter att öka.

Sverige är ett föregångsland när det gäller bredbandssatsningar på lokal nivå. Stadsnäten var tidiga med att bygga ut fibernät i sina respektive kommuner och utbyggnaden har skett genom lokala, målmedvetna och framförallt långsiktiga investeringar. I nuläget finns stadsnät etablerade i cirka 200 av 290 kommuner i Sverige och nya stadsnät tillkommer varje år.

---

¹ Wikipedia

Stadsnäten har lagt grunden för en alternativ fiberinfrastruktur i Sverige som inneburit konkurrens på både infrastruktur- och tjänstenivå, en förutsättning som egentligen inte finns på någon annan internationell marknad. Den svenska marknaden är inte bara unik utan skulle kunna fungera som en förebild och fungera som mall för övriga Europa.

Förslaget – område 3

Enligt område 3: skapa goda förutsättningar för lika spelregler för avancerade digitala nät och innovativa tjänster ska reglerna grundligt omarbetas för att:

- ii) skapa förutsättningar för en verklig inre marknad genom att ta itu med regelfragmentering så att effektiva nätoperatörer och tjänsteleverantörer får stordriftsfördelar och konsumenterna ges ett fungerade skydd,
- iii) skapa lika spelregler för marknadsaktörerna och se till att reglerna tillämpas enhetligt,
- iv) stimulera investeringar i bredbandsnät med hög hastighet (vilket bland annat inbegriper en översyn av direktivet om samhällsomfattande tjänster), och
- v) effektiva regelverk och institutionella ramar.

Stadsnät och öppet nät – en förutsättning

Svenska Stadsnätets förening verkar för öppna stadsnät, en modell som har varit mycket framgångsrik. Modellen öppna nät betyder att stadsnätet bär ansvaret för det öppna nätet, vilket innebär att dels säkerställa att lika och icke-diskriminerande villkor efterlevs, dels säkerställa god konkurrens i nätet.

Det öppna nätet ger förutsättningar för konkurrens i Sverige vilket medfört världens lägsta svartfiberpriser.² Låga priser gynnar operatörers affärer och det öppna nätet gynnar operatörer som stegvis vill ta sig upp för den så kallade investeringsstegen. Resonemanget om investeringsstegen bygger på att operatörer initialt kan få tillgång till infrastruktur och utrustning på en eller flera nivåer, för att sedan successivt öka sina investeringar i egen infrastruktur. Operatörer kan alltså välja att nyttja en fiberoptisk infrastruktur genom att antingen hyra svartfiber eller hyra en förbindelse (kapacitet) av stadsnäten. På så sätt kan operatören upprätta ett ” eget ” nät som ansluter de områden, mobilbasstationer eller fastigheter där operatören har kunder och välja graden av investeringar i värdekedjan.

Stadsnäten har ofta kommunens uppdrag att säkerställa att alla invånare, privata företag och den kommunala verksamheten i respektive kommun och region såväl på landsbygden som i tätort, ska få möjlighet till bredband. Därför finns stadsnätets öppna nät i såväl tätort som i glesbygd.

I ett land som Sverige som karaktäriseras av glesbygd och stora avstånd kan en nätinfrastuktur-investering vara mycket kostsam. Därför finns det intresse att hyra transmission, dvs operatören behöver då inte göra investeringar i varken passiv eller aktiv utrustning utan hyr en aktiv förbindelse för transport av data till och från kund. I vissa glesbefolkade och geografiskt avlägsna delar där kundunderlaget är lågt är operatörer och tjänsteleverantörer mer intresserade av att hyra transmissionsprodukter. Ju tätare bebyggelse med många kunder, desto större underlag finns för att göra investeringar längre ner i värdekedjan.

---

² Företags kostnad för 100 Mbit/s-anslutning, en jämförande studie mellan elva städer

Tjänsteleverantörer som inte vill investera i aktiv utrustning kan, via många stadsnät, gå in i det öppna nätet och sälja sina tjänster via en tjänsteportal. Det innebär att tjänsteleverantörer konkurrerar med varandra om slutkunderna inom samma portal i samma nät. I tjänsteportalen är konkurrensen hög, vilket har inneburit låga priser och korta bindningstider för både företag och hushåll, vilket också Post och telestyrelsen (PTS) har konstaterat³.

Stadsnätens öppna nät i Sverige har alltså skapat goda förutsättningar för aktörer, globala som lokala, att träda in på marknaden utan att själva behöva bekosta investeringen i den grundläggande fiberinfrastrukturen. De kan välja att hyra svartfiber eller kapacitet på en konkurrensutsatt marknad till låga priser. Stadsnäten bidrar till att operatörer och tjänsteleverantörer kan bli effektiva och få stordriftsfördelar genom att välja investeringsnivå i värdekedjan.

Det är oerhört viktigt att de regler som ska arbetas med för att uppnå en inre digital marknad i Europa är rätt avvägda för den svenska marknadssituationen, så att de goda marknadsförutsättningarna upprätthålls. Det finns dock en risk att åtgärderna är avvägda för en annan typ av marknadssituation än den nu rådande i Sverige. EU måste ta fram åtgärder som kan stimulera de olika förutsättningarna som råder i de olika medlemsländerna. För svenskt vidkommande innebär att hänsyn måste tas till stadsnätets roll för att konkurrensen ska bibehållas och utvecklas.

Stimulera investeringar

I Sverige är det främst de kommunala stadsnäten, IP-only och TeliaSonera som investerar i fiberinfrastruktur. Att inte fler privata aktörer investerar i fiberinfrastruktur beror på att infrastrukturinvesteringar karaktäriseras av höga kostnader, vilket är ett så kallat inträdeshinder som begränsar konkurrensen. Men tack vare stadsnätens öppna nät har tillgängligheten till bredbandsnät för operatörer och tjänsteleverantörer ökat i Sverige.

Den svenska marknaden präglas inte av en mångfald privata aktörer utan består av några privata aktörer och många kommunala stadsnät. Tjänsteleverantörer och operatörer, är beroende av stadsnätets förmåga att kunna leverera den infrastrukturprodukt som efterfrågas. De senaste åren har efterfrågan på svartfiber ökat, bland annat tack vare telekomoperatörernas investeringar i 4G utbyggnad.

Enligt EU-kommissionens index DESI (Digital Economy and Society Index) ligger Sverige på andra plats när det gäller digital utveckling. Enligt indexet täcks 99 procent av de hushållen av 4G/LTE-teknik i Sverige, vilket ses som anmärkningsvärt med tanke på hur glesbefolkat Sverige är jämfört med andra europeiska länder. Vad är då skälet till att 4G-utbyggnaden nått så hög täckning? Tillgång till stadsnätets öppna nät har exempelvis varit en förutsättning för den snabba utbyggnaden av 4G/LTE-mobilnäten i Sverige. Telekombolagen har kunnat effektivisera och kostnadsoptimera sin utbyggnad genom att hyra svartfiber på en konkurrensutsatt marknad. Det finns flera exempel där telekomoperatörerna och stadsnätet tillsammans nätplanerat utifrån infrastrukturens förutsättningar gällande noders och masters placeringar. Telekomoperatörernas 4G-utbyggnad har med andra ord kunnat effektiviseras och kostnadsoptimerats genom att de hyrt fiber av stadsnät.

De kommunala stadsnäten har haft stor betydelse för den svenska utbyggnaden av bredbandsinfrastruktur. Deras agerande kommer även fortsättningsvis att ha stor betydelse för om utbyggnaden når upp till den svenska regeringens målsättning i sin bredbandsstrategi.⁴ Den svenska modellen med stadsnät måste både värnas och informeras om. När EU nu väljer att grundligt omarbeta reglerna för att skapa goda förutsättningar för lika spelregler måste EU säkerställa att konkurrensen inte snedvrids, att investeringsviljan ökar och att utvecklingen inte avstannar. När det gäller den

³ Prisutveckling för telefoni och bredband till och med första halvåret 2009, PTS-ER-2009:30

⁴ Bredband för Sverige in i framtiden, SOU 2014:21

svenska marknaden måste EU:s och den nationella regleringen garantera att investeringsviljan för stadsnäten stimuleras. Detta för att säkerställa konkurrensen, öppet nät och att utbudet av svartfiber-, kapacitets- och transmissionsprodukter kan bibehållas och utvecklas.

Svenska Stadsnätetsföreningen anser vidare att synen på stadsnätets roll på marknaden behöver ändras. Majoriteten av stadsnäten är kommunalt ägda. EU-kommissionen har förändrat sin syn på det offentliga agerande på bredbandsområdet. I sin förändrade bedömning av vad som är statsstöd framgår det att offentliga medel inte bara har en roll att agera i områden där det saknas bredbandsinfrastruktur. De ska även ha rollen att skapa konkurrens och valmöjligheter för konsumenterna.⁵ Om inte hänsyn tas till stadsnäten och det öppna nätet finns det risk att konkurrenssituationen i Sverige försämras.

Sverige har låga priser- bra för konsumenter

Utbyggnaden av stadsnätets fibernät är en viktig anledning till att bredbandspriserna i Sverige internationellt sett är låga. Kostnaderna för en elektronisk kommunikationstjänst såsom exempelvis internet för en slutkund är 20-30 procent lägre där det finns öppen fiber jämfört med andra områden i Sverige.

I Sverige är svartfiber en konkurrensutsatt marknad och operatörerna köper svartfiber av stadsnäten via Stadsnätetsföreningens tjänst CESAR2. PTS konstaterar i en rapport⁶ att både utbud av och efterfrågan på fiberinfrastruktur ökar i Sverige, vilket återspeglas i sjunkande priser på fiber. PTS konstaterar vidare att det finns flera positiva tecken på att konkurrensen ökar på bredbandsmarknaden, vilket är till nytta för hushåll, företag och offentlig verksamhet.

I Sverige är tillgängligheten till svartfiber hög och prisnivån låg jämfört med andra länder. Detta tack vare stadsnäten och den infrastrukturkonkurrens som råder i Sverige. När EU ska omarbeta reglerna grundligt måste hänsyn tas till att stadsnäten är en del av marknaden och att incitamenten för stadsnätets privata och kommunala investeringar kvarstår samt att konkurrensen upprätthålls.

Slutligen

Den svenska marknaden är unik. Den präglas inte av en mångfald privata aktörer utan består av några privata aktörer och många kommunala stadsnät. I kommuner där stadsnäten finns har operatörerna och tjänsteleverantörer en valmöjlighet. I kommuner som saknar stadsnät har operatörer i regel endast möjlighet att hyra en förbindelse av en operatör.

Tjänsteleverantörer och operatörer är beroende av stadsnätets förmåga att kunna leverera den infrastruktur produkt de efterfrågar. EU och den nationella regleringen måste på ett framgångsrikt sätt tillvarata genomförda och framtida offentliga investeringar och säkerställa att utbudet av svartfiber-, kapacitets- och transmissions-produkter kan bibehållas och utvecklas. Tjänsteleverantörer och operatörer är beroende av stadsnätets förmåga att kunna leverera det som efterfrågas.

Regering, riksdag och myndigheter måste göra välavvägda bedömningar hur nya regler ska omarbetas och hur dessa åtgärder ska implementeras i Sverige för att säkerställa en positiv utveckling. När EU ska skapa lika spelregler behöver vi säkerställa att små aktörer såsom stadsnät också inkluderas.

Den svenska modellen med regionala och lokala initiativ och som erbjuder ett öppet nät kan mycket väl initieras och kopieras till andra länder i Europa. I Sverige har vi byggt och utveckla lokala fiber nät

---

⁵ The broadband State aid rules explained - an eGuide for Decision Makers.

⁶ Förstudie för strategiska analyser på områdena accessnät och samtrafik PTS-ER-2013:11.

under en tjugo års period och vi delar gärna med oss av våra erfarenheter. Svenska Stadsnättsföreningen är en organisation med cirka 280 medlemmar. Därför har vi en bank av olika duktiga anställda, konsulter och företag som kan hjälpa till i olika situationer. Det är personer med olika kunskaper och färdigheter beroende på vilken för typ av hjälp och information som behövs.

Karin Ahl,
Stadsnättsföreningens ordförande

Mikael Ek
vd